

Jan Síč, Hospodaření tří generací rodu pánů z Pernštejna v průběhu 16. století, Praha 2012, diplomová práce

(posudek vedoucího)

Letošní rok – 2012 – je v řadě kulturních akcí nazván rokem Pernštejnským. Byla k vidění nejen výstava, ale uskutečnila se celá řada doprovodných akcí, včetně odborně historických. Tyto okolnosti přirozeně Jan Síč nemohl tušit, když se rozhodoval o tématu své diplomové práce. Zcela logicky mu totiž vyplynulo se studia předchozího. I v tomto případě diplomant obrátil svoji pozornost ke klasickému tématu nejen české historiografie, totiž tématu z hospodářských dějin, založeném na studiu urbářů.

Přirozeně toto studium má i nás velkou tradici, ale zdá se, je ještě neřeklo své poslední slovo, a platí to zejména pro raný novověk. Zde se totiž ukazuje, že urbáře mohly nabírat i jiné funkce, než tomu bylo ve středověku vrcholném a pozdním. Ono záleží na přístupu k materiálu, je-li příliš formální, může upadnout do jisté deskriptivnosti a formalismu (M. Vařeka).

Ve spojení s rodem Pernštejnů nabývá toto studium nemalé významu a to již proto, že poté, co vstoupil na konci 15. století do Čech a zakoupili se zde. Bývají považováni za průkopníky nových hospodářským postupů. Tato rozšířená formulace rozhodně není nesporná. Už skoro před dvěma dekádami jsem se pokusil naznačit některé slabší místa takové představy. Proto jsem byl velmi rád, když je Jan Síč chopil perňštejnského tématu, a pokusil se je analyticky prohloubit.

Síčova diplomka je založena na kompletním rozhoru disponibilních urbářů perňštejnských panství, jak v Čechách, tak zejména na Moravě. Byl to velice pěkný heuristický výkon, vypátrat všechny tyto dokumenty, stejně tak objet všechny archivy a pořídít příslušnou fotodokumentaci.. To je ovšem první krok. Vyhodnocovat hned šestnáct urbářů představuje ohromnou materiálovou práci, která se doslova interdisciplinární, lokality určit, zamyslet se nad přírodnímu podmínkami polaření, a podobně.

Janu Síčovi se toto geografické martyrium podařilo se zdarem zdolat. Jeho charakteristika „perňštejnského modelu hospodaření“ jako tradicionalistické, je nepochybně správná a výstižná současně. V případě tohoto rodu postrádáme účetní materiál, jež by tyto formulace jednoznačně potvrdil. Ovšem rozsáhlé dluhopisy Pernštejnů, dnes nepřístupné v rodinném archivu, které jsem před léty prohlížel, z jiné strany potvrzují celkovou charakteristiku hospodaření rodu, jak ji podal Jan Síč.

Rád doporučuji diplomovou práci Jana Síče k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat známkou výborně.

V Praze 1. září 2012

Prof. Jaroslav Čechura